

Eleştiri ∨

Söyleşi ∨

Gündem ∨

Kütüphane ∨

Bülten ∨ Duyurular ∨

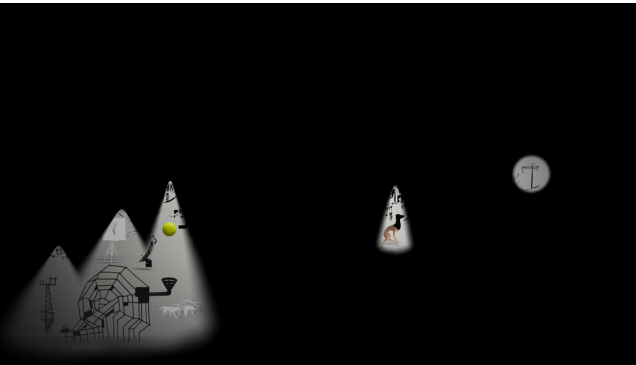
ELEŞTİRİ

Gündelik manzaralara yakından bakmak

İstanbul'un kaotik yapısı, çarpık kentleşme, güvencesizlik, adaletsizlik ve ekonomik kriz gibi problemler eşliğinde günler hâlâ üzerimize yığılırken: Nermin Er'in Işıklar Açılınca sergisi üzerine.

Ulya Soley 24 saat önce

Nermin Er, Bir Kent Provası, 2022, Video, 2'50" (Video görüntüsü)

Beyaz bir duvara günün belli saatlerinde yansıyan güneş ışığını izliyorum. Bir süre ışık hiç görünmüyor, sonra yavaş yavaş günün o saatinde hep yaptığı hareketi

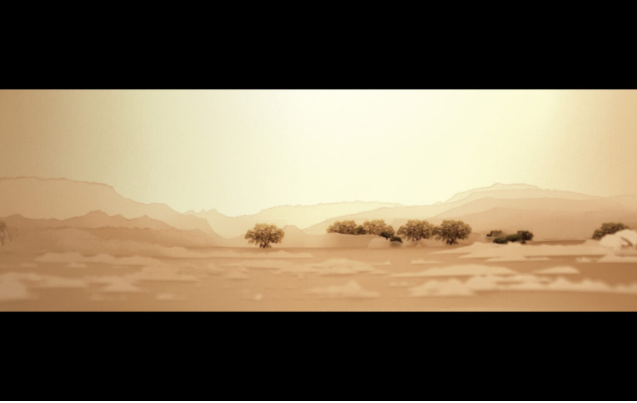
yapıyor ve bulutların arkasından çıkıp duvardaki yerini alıyor. Duvardaki bu ışık-gölge oyunu aşına olduğum gündelik bir manzara. Peki bu manzarayı doğal ışık almayan bir beyaz küp olan galeri alanına video aracılığıyla taşımak ne ifade ediyor? Nermin Er'in Galeri Nev İstanbul'da SENKRON kapsamında açılan altıncı kişisel sergisi "Işıklar Açılınca"nın girişinde izleyiciyi karşılayan yaklaşık 7 dakika uzunluğundaki bu durağan video aracılığıyla sergideki diğer yapıtları görmeden önce sanatçının atölyesinde zaman geçirme fırsatı buluyorum. Onun ışığın hareketlerini dikkatle izleyen gözünden, günlerini geçirdiği çalışma alanının duvarlarından birine uzun uzun bakıyor ve onunla beraber bu hareketlere dikkat kesiliyorum. Bu video, bir nevi izleyicinin bakma, görme, izleme alışkanlıklarını sergiye adapte ediyor.

Nermin Er, Bir Akşamüstü Notları, 2022, Video, 6'51" (Video görüntüsü)

Bir Akşamüstü Notları başlıklı videonun ardından aynı başlık altında

sergilenen bir eser serisi karşına çıkıyor. Nermin Er'in heykel geçmişinden izler taşıyan bu seride, sanatçının kâğıdı kullanarak boyutlandığı alanlar görünüyor. Küçük ölçekli mimari çizimleri andıran bu seri, sanatçının önceki işlerinden bazı detayları da tekrar kullanıyor: örneğin bedensel çağrışımları olan ten rengi kumaş. Sanatçının yine Galeri Nev İstanbul'da gerçekleşen "Müstesna Kadavra" sergisinde yer alan *İştah* eserinde hayvan bedeni formlarını kullanarak ürettiği metal ve kilden mutfak takımı yerleştirmesini asmak için kullandığı bu kumaş, bu sergide de farklı serilerin içinde karşına çıkıyor ve sergiye ten/beden/insan sıcaklığına dair hisler katıyor.

Nermin Er, 'Yol' da, 2013, Video, 13'30" (Video görüntüsü)

Nermin Er'in atölyesinde geçen, onun görme biçimlerine aşına olduğum ve emek-yoğun çalışma pratiğine yakından baktığım bir akşamüstünün ardından bu defa tatile gitmek üzere

yola çıkıyorum. *Yolda* başlıklı 2013 yılına tarihlenen video çalışması, tatilin yolda başladığından hareketle hazırlanmış bir animasyon. Daha önce İstanbul Modern’de gerçekleşen “Lütfen Rahatsız Etmeyin” başlıklı sergide gösterilen bu animasyon, sanatçının hazırladığı bir mekanizma aracılığıyla kendi etrafında dönen dairesel maketin içinden çekilmiş bir yol videosu. Tatile giderken bir aracın penceresinden yolu izleme deneyimi yaşatan bu sarı-sıcak videoda ışığın güneşle ilişkili hareketi de ön plana çıkıyor: güneş önce yükseliyor, yol aldıkça batıyor.

Nermin Er, *Bir Kent*
Provası 5, 2022, Kâğıt
üzerine mürekkep ve
kumaş, 52×37 cm.

Nermin Er, *Bir Kent*
Provası 9, 2022, Kâğıt
üzerine kâğıt rölyef ve
mürekkep, 31×22 cm.

Videonun seti olan maket ile karşılaşmak, ölçek ve mekân algısıyla oynayan bir deneyime dönüşüyor. Göz hizasına yerleştirilen büyükçe bir ekranda izlediğim bu yol videosunun çekildiği dairesel mekâna kuş bakışı bir perspektiften bakmak ilk bakışta kafa karıştırıcı. Ardından maketin detaylarında kaybolmak ve kâğıt katmanlarıyla oluşturulan bu alanın tümünü tek seferde

deneyimleyebilmek ise çok keyifli. Video ile maket arasına yerleşen ve bu sergi için üretilen *Peyzajlar* serisi ise yoldan manzaraları donduran lightbox'lardan oluşuyor. Bu seri hem sergide yerleştiği nokta hem de sanatçının pratiğinde öne çıkan malzeme ve ışık gibi elementleri kullanımıyla kâğıdın olanak zenginliğini de gözler önüne seriyor.

Nermin Er, Bir Akşamüstü Notları 6, Kâğıt üzerine kâğıt rölyef ve polimer kil, 42x42 cm.

Serginin son bölümünde ise sanatçının *stop-motion* tekniğiyle ürettiği *Bir Kent Provası* animasyonunu yer alıyor. Bu animasyonun setindeki arka planlardan oluşan seri ise çerçeveli bir şekilde duvarda sergileniyor. *Bir Kent Provası* Nermin Er'in pratiğinin farklı öğelerini bir araya getiriyor: Önceki sergilerinde ağırlıklı olarak karşımıza çıkan kâğıt heykeller ve soyut desenler ile

sanatçının bir diğeri ilgi alanı olan set ve karakter tasarımı bu eserde beraber deneyimleniyor. Sanatçının inanılmaz detaylı bir çalışmayla kurguladığı karakterler arasında şehirde beraber yaşadığımız canlılar ve yapılar yer alıyor. Kâğıdın küçük heykellere, desenlerin de arka planlara dönüşmesiyle kurgulanan animasyon seti, kent olmaya çalışan bir yapının provasını niteliğinde. İçinde yaşadığımız şehrin yapısal problemleri ve birlikte yaşadığımız diğer canlılarla ilişkimize değinen bu videoda ses de sürekli maruz kalmaktan artık duymaz olduğumuz inşaat seslerine atıfla önemli bir rol oynuyor. Karakterler bir bir sahneye çıkıyor, her birine yöneltilen sahne ışığıyla aydınlanıyorlar. Sanatçının *Bir Akşamüstü Notları*'nda herhangi bir kontrolü olmadan kaydettiği ışığın tam tersine bu videoda tamamen kontrollü ve teatral bir sahne ışığı var. Bu da videonun altını çizdiği "şehir kurgusu" fikrini güçlendiriyor.

Nermin Er, Yol'da, Peyzajlar 2, 2022, Işıklı kutu ve kağıt rölyef, 52,5x52,5x6,5 cm.

Nermin Er'in 2018 yılında Galeri Nev İstanbul'da gerçekleşen bir önceki kişisel sergisi "Günler Üzerimize Yığılıyor", ağırlıklı olarak sanatçının heykelsi kâğıt işlerini bir araya getiriyordu ve bu sergide yer alan animasyon bir eskiz niteliğindedi. Bu sergide ise animasyon ve video başrolü alıyor, izleyici kağıtla lens aracılığıyla ilişkilenecek. "Işıklar Açılınca" bu anlamda sanatçının stop-motion animasyonla eskiye dayanan ilişkisinin sanat pratiğine daha doğrudan yansıdığı bir sergi.

İstanbul'un kaotik yapısı, çarpık kentleşme, güvencesizlik, adaletsizlik, politik iklim ve ekonomik kriz gibi problemler eşliğinde aslında günler hâlâ üzerimize yığılıyor. Fakat "Işıklar Açılınca", güncel sorunlara arkasını dönmeden, hem bu sorunları ele alma biçimiyle hem de odaklanacak

daha farklı detayların da bulunabileceğine dair önermesiyle umut veren bir yerde duruyor. Sergiden çıkarken güneş ışığının duvardaki hareketlerini kaydeden videoya tekrar gözüm ilişiyor. Başta sanatçının çalışma alanına geldiğimin habercisi olan bu video, çıktığım tatil ve karmaşasına döndüğüm kent yaşamının ardından sergiden çıkarken farklı bir işlev üstleniyor. Dikkat sürelerimizin giderek kısaldığı bu dönemde, yeniden sabırla izleyebilmenin mümkün olduğunu, zaman ayırdığımızda ilk bakışta durağan gibi görünen manzaraların ufak hareketlerinin de izlenmeye değer olabileceğini hatırlatıyor.

